

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Egy évre 12
 Kisebbségi: Negyedévre 5
 Egy évre 20

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Fászló József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A katonai program.

okt. 30.

Az ország ismeri immár a kilences bizottság nyolc pontját és Tisza István gróf két módosítását.

A nemzet milliói döntenek el: mi a vívmány ebben a programban és van e benne jogfeladás?

Két dolog kétségtelen. Egy az, hogy a kilences bizottság megállapított pontozatai s a kijelölt miniszterelnök módosításai közt nem olyan nagy az eltérés, mint a mily végtelenül csekély értékű maga az egész program, mely siralmas szószaporítás üres szalmája közé takargatja az 1867. XII. t. c. 11. szakaszának oktalan kibővítését a felségjog magyarozatában, a nemzeti nyelv feltétlen áldozatul ejtésével.

A másik meg az, hogy a kik a békés kibontakozás érdekében minden áron elfogadhatóvá akarnák szépitni ezt a sivár torzát a velőtlen megalkuvásnak, még azok is aggódva, ingadozva keresgélnek azt a formát, a melyben el lehetne hitetni a nemzettel, hogy ez a program nem hűtlen elárulása a nemzeti nyelv mindörökre szuverén jogainak.

Olyan ez a nem tiszta forrásból fakadt program, mint az árvíz hozta kődarab, mely akkor is nyomja, senyveszti majd a már-már kizsendült nemzeti veteményeket, a mikor magát az árvizet iszapjával együtt rég elsöpörte a derült ég erős fuvallata.

A szabadelvűpárt elfogja fogadni a programot. De a nemzet ebbe bele nem nyugodhatik. Az 1867. t. c. 11. szakasza csak várbástya volt, melyet a nemzeti jog erejével meg lehetett ostromolni. De a kilences bizottság módosításával súlyosított programja börtön, mely eltemeti, rabbilincsre veri a nemzeti nyelvet.

És a legszomorubb a dologban az, hogy e felett még vitatkozni is lehet.

Folyik a szóharc, de az eredmény előre látható. A föld alá temetett áldozatot csak nagyidők önzetlen nagy hősei fogják kiásni idő-

vel, míg a porkolábok már egy-két nap múlva teljes meglepéssel fujják meg a győzelem harsonáit.

*
 A szabadelvűpárt folytatásos értekezletéről és a legújabb politikai eseményekről a következő biradással vagyunk.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, okt. 29. A szabadelvűpárt értekezletét báró Podmaniczky elnök délután fél ötkor nyitotta meg.

Az értekezlet megnyitása előtt Tisza Apponyival félrevonulva hosszasan táncskozott.

Az értekezleten elsőnek

Andrássy Gyula gróf szólalt fel. Ki jelenti, mindenben csatlakozik Széll tegnapi beszédében foglaltakhoz. Sajnálja ő is, hogy a kilences bizottság munkálatán változtattak. De ha már történt módosítás, elfogadja azokat, egyrészt azért, mert általuk oly vívmányokat érünk el, melyekre századok óta törekszünk, másrészt visszaretten ama következményektől, melyekkel a módosítások el nem fogadása esetén állanánk szemben. Beszéde végén kéri a módosítás ellenzőit: áldozzák felegyéni álláspontjukat az ország elsőrangú érdekeinek.

Issekutz Győző fájjalja, hogy a póttartalékosok kontingentálását eleve elutasították, de konstatálja egyttal azt is, hogy a program és a módosítások közt nem lát lényeges különbséget. Az aggodalmak e tekintben teljesen jogosultlanok, mert itt jogfeladás nincs.

Vancsó Gyula elismeri, hogy a nemzeti jogok és igények tekintetében nagy lépés történik előre. Ezért hála illeti a program alkotóit. De vannak aggodalmak. Számolni kell az ellenzék álláspontjával is. Szükség van oly intézkedésekre, melyekkel az ellenzék is megnyugtatható.

Tisza István gróf ugyszólván félreértett szavainak helyreigazítása címén kér szót. Módosításaival biztosítani kívánta a nemzetnek a kielégítő megoldás objektív előfeltételét. Hogy sikere lesz-e, nem tőle függ, hanem attól, hogy mindazok, kik a helyzet veszélyeit látják, minden melléktekintetettel félretéve nem az ő csekély személyéért, de az ország érdekében neki segítségére legyenek abban, hogy az országot a súlyos helyzetből kivessék.

Gorove László érdeemesnek tartja gondolkozni: nem lehetne-e oly megoldást találni, mely a nyelvkérdés tekintetében minden skrupulust eloszlatna. Deák Ferenc törvényeiben sehol sincs nyoma, hogy nyelvünk használatának jogosultságát a hadseregben feláldozta volna, csupán annak érvényesítését alkalmasabb időkre halasztotta. Az ellenzék, de meg a nemzet jelentékeny részét Tisza programja sehogy sem fogja kielégíteni. A jogokból ez egymaga többet felad, mint eddigi összes törvényeink és dispozióink.

Sághy Gyula azt tartja, ha a többség elfogadja Tisza módosításait, ez a programnak felülről való diktálása, ami ellenkezik a parlamentáris elvvel.

Tisza újabb felszólalásában, Gorove és Sághy beszédével foglalkozik.

Ballagi Géza elfogadja a módosításokat, melyeket jelentékteleneknek tart.

Hódossy Imre szintén elfogadja Tisza módosításait, mert a program vívmányai igen jelentékenyek, ezeket pedig a módosítások elvetésével veszélyeztetnék.

Tisza István harmadszor is felszólal. Hangsúlyozza: távol áll tőle, hogy Apponyit a pártból való kilépésre bírja. Ellenkezőleg, nagy fontosságot tulajdonít Apponyi közreműködésének.

Szólásra még többen jelentkeztek.

Az értekezlet folytatását holnap délelőttre halasztották, mikor a napirenden levő tárgyat befejezik.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, okt. 29. A függetlenségi párt ma este Kossuth elnöklésével értekezletet tartott, melyen az összes szónokok hangsúlyozták, hogy se a kilences bizottság, se Tisza javaslata a követelményeknek meg nem felel. Mindakettő veszedelmese jog feladás, sokkal rosszabb az eddigi állapotnál. Ennek elfogadása a nemzeti küzdelem teljes verességét jelentené. Határozatot nem hoztak. A vitát holnap folytatják.

Gulner államtitkár lemondása.

Budapest, okt. 29. Gulner Gyula belügyminiszteri államtitkár beadta lemondását, kérve Héderváryt, hogy addig is, míg kérelmét forma szerint hivatalosan elintézik, mentsék fel őt a további működéstől. Ez ma megtörtént. Gulner erre rögtön el-

bucsuzott a belügyminisztérium tisztikarától.

A földmivelésügyi tárcá.

Budapest, okt. 29. Tisza a földmivelésügyi tárcát felajánlotta gróf Esterházy Mihálynak, ki azt hajlandó elfogadni.

A szabadelvűpárt-körben.

Bánffy uralkodása óta nem volt úgy teli a szabadelvűpárt-kör helyisége, mint tegnap és tegnapelőtt.

A nagy terembe vezető ajtókra és az előszobákban kifüggesztették ugyan a figyelmeztető táblákat, hogy az értekezlet ideje alatt a pártkör tagjai közül csak a képviselők tartózkodhatnak a nagy teremben; de a figyelmeztetés ellenére bizony négyszáznál is több ember szorongott a rengeteg szivarfüsttől szürke nyomasztó levegőben.

Megjelentek a képviselők közül a Tisza Kálmán régi gárdájának deres fejű testőrei, a feltétlen Tisza-imádók, a kik az 1867. XII. t. c. 11. szakaszának szellemében egységesen vezérelték, vezényelték és megszervezték az ifjabb hadakat.

Mikszáth, a nagy palóc, a világ legrekedtebb torkának tulajdonosa, ragyogó képpel járt-kelt a teremben és bihetetlenül tompán recsegő hangon szorgatta vezéri utasításait.

A képviselők a tikkasztó forróságban nagy részt oly benyomást keltettek, mintha — fázának.

A hangulat általában pillanatról pillanatra változott, alakult. Néha úgy tetszett, mintha egyszerre kétszáz embernek megeredt volna az orra vére. Aztán hirtelen kiszélesedtek a megnyult arcok és felragyogtak a bágyadt szemek.

Az egyik pillanatban töprengő Hamletek imbolyogtak egymás árnyékában: a másik pillanat csodás szeszélylyel úgy forgatta a képet, mintha csupa Poloninsuttogná: igen, szakasztott olyan az a felhő, mint a medve!

Általában a hazafiúi gond, a belső tusakodás, az ideges lelki vívódás jellemezte a képviselők többségét.

Érezték, hogy nemcsak a párt egysege forog kockán, hanem az ország érdeke is. A nemzet sorsát döntik el hosszú időre e történeti jelentőségű irók alatt.

De azért, bár a teremben életbe vágó kérdésekről folyt a szó, akadtak könnyüvéru honatyák, akik — míg Apponyi beszélt — kimentek a melléktérbe és nyugodtan billiárdoztak.

Mikor a kilences bizottság megállapodásai egy hónapig tartott titokzatos vajadás után végre megszülettek és meglátták a villamos esti fényt, mindenki mohón a nyolc pont olvasásába fogott.

— Vajjon egészséges-e a gyermek?

— Isten tudja! Lehet, hogy talpra áll és hosszú életű lesz.

— De az is lehet, hogy megöli a született gyengeség.

Később a vélemények változtak, két ellentétes irányba terelődtek.

A gyermek egészséges fiú. Meglátjátok ember lesz belőle!

— A gyermek a körülményekhez képest elég jól érzi magát; de az anyát alighanem megöli az örömdetes családi esemény.

— Van-e a programban és a módosításokban jogfeladás?

— Nincs!

— Van!

A jótékony ember.

Írta: Pakots József.

Lénárd Vince a könyvezető a barátai és önmaga előtt is sokszor ismételte:

— Sohasem házasodom meg. Nem lehet bízni az asszonyokban.

Lénárdot a kollégái ezért a bogarért mindannyiszor kinevezték.

Az üzlet nagy irodájában, ahol Lénárd naphosszat a rengeteg üzleti könyveket bujta, sok lány volt alkalmazva. A férfialkalmazottak ha csak szerét ejthették, megcsipkedték a lányok orcáit, a fülükbe pajkos szavakat sugdostak, a a miktől a lányok elpirultak és hangosan kacagtak.

Lénárd Vincének e pajkosságok szinte fizikai fájdalmat okoztak. Bántotta kollégáinak szabad viselkedése és még érzékenyebben sebezte meg a lelkét az, hogy a lányok nem utasították vissza e viselkedést.

— Istenem — gondolta magában, — hát ezekből lesznek a szerető hitvesek az élettársak?

Mélységes gyűlölet támad a szívében. Pedig alapjában él-halt a nőkért. Az üzleti könyvek rengeteg számjai közül gyakran mosolygott felé egy-egy

szép asszonyarc, telve titokzatos ígérettel rejtelmes és bűvös ígérettel.

Belesédült a feje. Oh, ha volna egy asszony egy makulátlan, tiszta, nem földi asszony, aki egész lelkével, minden gondolatával az ölébe dobna magát egy végnélküli, hosszú életre!

A terem sarkában kacagás hangzott fel, valamelyik lány évődött az egyik gyakornokkal.

Lénárd Vince lelkéből egyszerre kiribbeut a szép álmkép. Ököibe szorult a keze és dühösen csapott az előtte fekvő hatalmas könyvre. Soha, soha nem házasodok meg! Oh hisz az rettenetes volna. Örökké kinozná az a gondolat, hogy a feleségével is hasonlóképen bántak, mielőtt ő ismerté volna. Talán akad férfi, akinek keze érintette a derekát, aki forró szavaival, ha csak egy gondolati időre is foltot lehelt a lelkére. Megörjitené ez az örökös kínzó gondolat.

Hanem hiába minden. Lénárd Vince aki egyszerre gyűlölte is, imádtá is a nőket, megházasodott. Új lány került az üzlet levelezői osztályába s ez a lány, amikor az első napon valaki dévajkodva megszorította a karját, heves elutasító mozdulatot tett. Ez a mozdulat megfogta a Lénárd Vince szívét félév múlva már feleségül is vette a lányt.

— Kilépek? Bent maradjak?

— A program és a módosítások: ikrek; nagyon is egymáshoz vannak növe.

— Határozott vivmány a kettő együtt!

— Egyik sem ér semmit!

— Ha kilépek, itt kell hagynom ezt a kedves, megszokott otthon!

— Ha bent maradok, mit szólnak hozzám otthon?

Ilyen és ezekhez hasonló kérdések, felkiáltások hangzottak mindenfelé.

A jóbarátok összesugtak és tanácskoztak.

Az okos politikusok sanda szemmel azt nézegették: merre hajlik a többség?

— Itt vannak többen! Ide állok. Ez az én rendületlen meggyőződése!

Mondják, hogy a szerdai értekezlet után Apponyi képéből kikelve támadt rá Széll Kálmánra:

— A te eljárásod velem szemben nem korrekt.

De vajjon korrekt dolog-e ilyesmit hiesztelni?

Állítólag Tisza István gróf már tegnap nyilatkozott a volt nemzeti pártiak ellen.

— Tudom, — szölt hiveihez — hogy a nemzetiek szervezkednek ellenem. Tartatok ti is össze.

Mondjátok meg nekik, hogy én az alkotmány védelmének egész skáláján végig fogok játszani, helyemet nem hagyom el, még ha kisebbségben maradok is. Mert most nem úgy jöttem, mint a multkor, közvetíteni, hanem kötelességem parancsolja, hogy kivezesse

II.

Csinos, kövérkés, puha asszony lett. Lénárd Vincénéből. A férje tejbe-vajba fürösztötte, féltékenyen őrizte, mint egy szép fényes tollu madarat. Az asszony élete különben is hasonlított a kalitkába zárt madárhoz. De cifra volt a kalitka. Kényelem és puhaság vette körül a rab madarat s a rabtartó férj lelkét is odaadta volna, csak hogy biztosítsa magának az asszony örökké tartó vonzalmát.

Természetesen Lénárd Vincéné már nem járt el többé a nagy irodába üzleti leveleket fogalmazni. Otthon ült örökösön unatkozó és lustálkodva s ettől a semmivétéstől a fiatal asszony rohamosan elhizott. Almos és fáradt teremtés lett belőle, akit kimerített a semmivetés és az unalom. Egy napon a következő kijelentéssel fordult az urához:

— Rosszul érzem magam. Valami kurát kellene használnom.

Lénárd Vince ijedten kapta fel a fejét.

— Az Istenért, mi a baj?

— Nem tudom. Talán orvost kelle hivatni.

S az orvos jött. Megvizsgálta az asszonyt és kimondta a szentenciát:

az országot ebből a veszedelmes helyzetből.

A kik hallották, meggyőződtek róla hogy gróf Tisza István mindenre el van készülve.

*

Bánffy Dezső nem jár a pártkörbe, hát a régi hívei otthon keresték őt fel. Üdvözölték vagy hetvenen, a kiket a báró felesége szives mosolygással fogadott.

Ugyanabban az időben Tisza István gróf a 120. számú bérkocsin robogott a várban egyik minisztériumból a másikba. A váról lefelé épen akkor hajtatott, mikor a bimbó-utcai házból távoztak Bánffy vendégei.

Néhányan meglátták a 120-as kocsiban Tisza sápadt arcát.

— Mit keres Tisza a Bimbó-utca táján? — kérdezték.

Mire egyik fiatal honatya ezt mondta:

Bimbód gondját viseljed!
Majd rózsá nő helyén!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 29.

A mai rövid formális ülésre szokatlanul nagy számban jöttek el a képviselők. Tisza István gróf is itt volt és a függetlenségi csoportjához ment, velök élénken és hosszasan vitakozott és a többek között ezeket mondta nekik:

— Azt akarnám, hogy a dolgokat tárgyilagosan bíráljátok meg és ne ok nélkül kössetek belém. A képviselőházban bővíteni fogom azt a nyilatkozatomat, a melyet a szabadelpártban tettem és a ti vitáitokból méritem érveimet.

— Vérkeringési zavarok. Oka az elhízás. Sósfürdőket kell használni.

Lénárd Vincének szörnyű fejtörést okozott ez az orvosi rendelés. Ezuttal hát az asszonynak rendszeresen el kell járnia a sósfürdőbe. Ez lehetetlen. Ő nap-hozzat az irodában van, Egyedül pedig az asszony nem mehet a fürdőbe. A cseléddel nem kísértetheti el. A rossz asszonyok is a cselédjükkel kísértetik el magukat mindenhova. Valami megbízható ember kellene. És eszébe jutott a bátyja.

A bátyja szerencsétlen, nyomorék ember volt. Puposnak, beteges született s ez a természeti fogyasztékossága átokként nehezedett végig az egész életén. Irodai munkát végzett ő is, de sehol sem tartották sokáig. Lénárd Vince gyakran segített rajta, de hogy megházasodott, minden önzése csak az asszonyt vette körül. Elhatározta, hogy a házhoz veszi bátyját. Programot csinált. A bátyja mindég vele lesz asszonynyal, elkíséri naponként a sósfürdőbe is, mulatgatja, szórakoztatja. Ha ezzel a szerencsétlen emberrel látják a feleségét, senki sem fog rosszat mondani, gondolni, de ő sem lehet rá féltékeny.

És úgy is lett. Az asszony rendszeresen használhata a kurát, hétköznapokon nyomorék sógora kísérte el, míg

Olay Lajos ekkor oda lépett és így szólott:

— Mit zavarod a mi dolgainkat? Most akartunk, fegyverkezni ellened!

— Kérlek, ha háborgatlak, távozom szolt Tisza nevetve és eltávozott.

A régi szabadelvűek Hieronymi Károly és Berzeviczy Albert köré csoportosultak, majd elhatározták, hogy Tisza István gróf mellett tüntetni fognak, de Tisza ezt megelőzve, gyorsan a terembe helyére sietett.

A pártok közül a néppárt volt legkisebb számban képviselve. Rakovszky lármázott egy kicsit, hogy így-ugy beszélni fog ma is, de aztán meggondolta a dolgot és bent — hallgatott. Apponyi Albert gróf nem jött el és az Andrássyak közül sem volt itt senki,

Tallian Béla alelnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést és elsőbb is a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítette. Bejelentette Tallian aztán, hogy a képviselőházat husz képviselő ülésre hívta össze de ugyanez a 20 képviselő a kérvényt visszavonta.

Ugron Gábor visszavette.

Elnök: Ennél fogva felteszi a kérdést, hogy fenntartja-e a ház előbbi határozatát, hogy a kormány megalakulásáig ülést nem tart? (Általános helyeslés és felkiáltások: Igen!) Ennél fogva kimondja, hogy a ház üléseit az új kormány alakulásáig felfüggeszti, (Helyeslés.) Ezzel az ülést bezárta.

Az ülés után érkezett a Házba Kossuth Ferenc, a kit Tisza István gróf felkeresett és vele hosszasan tárgyalt.

Gazdasági válság.

— okt. 30.

(Dr. H.) A törvényhozás gépezete már közel egy esztendeje hogy megakadt s ami a gazdasági fejlődésünkre irányuló törekvéseinket illeti, azok eddig is inkább csak tapogatózások és kísérletezések voltak, úgy, hogy a vasuti hálózat kiépítésén és a fővárosnak nagy anyagi áldozata-

tok árán való föllendülésén kívül, ezen a téren vajmi kevés, kézzelfogható dolgot tudunk felmutatni.

Hol rejlik a hiba?

Közgazdasági fejlődésünket leginkább két nagy hiba hátráltatta: Az egyik az, hogy a törvényhozó testület, amely csupa ügyvédek és doktrinér elemekből áll s kevés szakszerű ismerettel bír, leginkább csak idegenből szerzett jelszavak alapján indul, idejét inkább politikai szörszálhasogatásokkal tölti, mint olyan gazdasági, az ország javát előmozdító kérdésekkel, amelyekhez nem ért, amelyek neki unalmasak s amelyeknek tanulmányozásához sem ideje, sem kedve nincsen.

Ez okozta a különböző társadalmi osztályok és termelő ágak ellenségeskedését.

Ez okozta, hogy a komoly munkára hivatott erők meddő szóvitákban, nagyhangzú elméletek gyártásában és célra nem vezető kísérletek alkalmazásában merültek ki.

A másik hiba, hogy ne mondjam súlyos baj, abban rejlik, hogy gazdasági életünknek nincsen egy csepp önállósága, hogy az még teljesen kiskorú. Nálunk, a mióta felelős kormányunk van, mindenki mindent az államtól vár. Az állam adjon munkát a napszámosoknak, foglalkozást az iparosoknak, megrendelést a kereskedőknek, vetőmagot, hitelt és földet a gazdának, de főleg és különösen mennél több hivatalt a hivatalkeresők ezreinek.

Voltak idők, amikor az állam mindezekkel nem törődött s mindenki megélt a maga becsületéből, állami segély, subvencio, adómentesség protekció nélkül.

Vannak tekintélyes testületek és egyesületek, amelyeknek célja úgy a gazdasági, valamint az ipar és kereske-

nálkozással, míg Lénárdnéra maguk között minden rosszat rámondtak.

Heteken át forrongott Lénárdné körül ez a gyűlölködő ellenségeskedés, amelyet azok a hetenként egyszer ismétlődő esetek, amikor az asszony a férje kísérte el a sósfürdőbe, csak még jobban szítottak.

Egyszer Lénárdné bent a fürdőben a fürdő egyik női alkalmazottjának véletlenül beszéd közben, megmondta a nevét. Az asszonyok azt nemsokára megtudták s egy napon Lénárd Vince aláírástalan, női kézzel írott levelet kapott a melyben az ismeretlen levélíró megírta, hogy vigyázzon a férji becsületére, mert a sósfürdői látogatások alatt a felesége megcsalja.

Lénárd Vince a levéllel, először a bátyjának rontott. Háborgovva és ordítva vonta felelősége miatt, hogy nem jól vigyázott a feleségére.

Osszejátszottál vele. Mindaketten megcsaltatok; toporzékolt örült fájdalmában és kikergette lakásából a nyomorék embert.

A feleségével pedig röviden végzett. — Nem szabad bizni az asszonyokban. Ezt mondtam mindég és igazam volt. Megcsaltál; elváltunk. És elváltak.

vasárnapokon, mikor a férj is szabad volt, az ura ment vele.

III.

A sósfürdő rendes látogatói között csakhamar feltűnt a pupos ember és a fiatal, elhízott, de szép asszony. Lénárd Vincéné minden áldott délután megjelent a sógorával s míg ő a kurát használta, a nyomorék ember a sósfürdő parkjában egy padon ülve türelmesen várt.

Lénárd Vincéné iránt a sósfürdő látogatói között nagy volt a részvét. Azt hitték, hogy a pupos ember a férje és minden ki élénken sajnálta a fiatal asszonyt, akit ilyen szánalmas férfi mellé sors.

Az első vasárnap azonban, amikor Lénárdné a férje karján jelent meg a fürdőparkban óriási volt a mebotránkozás. Mindenki biztosra vette, hogy ez a szálás, csinos ember, akibe az asszony úgy belebujik, a titkos udvarlója,

A sósfürdő — kurát használó, elhízott, epés asszonyok emiatt gyilkos pillantásokat vetettek Lénárdné féle és megvetően néztek végig a férfit.

Másnap aztán, hétköznap lévén, Lénárdné újra a sógorával jelent meg a fürdőparkban. A kurát használó asszonyok ekkor már a szerencsétlen nyomorék embert nézték végig szivindító saj-

delmi érdekek védelme, emelése, előmozdítása. Ezek azonban nem tesznek egyebet, minthogy egyre-másra fogalmazzák a kormányhoz intézendő memorandumokat, törvénytervezeteket, kérvényeket. Arra alig gondol valaki, hogy egyéni kezdeményezés és vállalkozás útján is lehet dolgozni, alkotni és eredményeket elérni. Hogy a világ nagy nemzetei, az angolok, amerikaiak, franciák, németek az ilyen egyéni munkának és vállalkozásnak köszönik haladásukat, gazdagságukat, hatalmukat. Ezt mi látjuk és tapasztaljuk, példájukon azonban nem okulunk.

Pedig igen sok és életbevágó feladatok várokoznak mireánk. A kiegyezés a vámtarifa, a valuta és kereskedelmi viszonyainknak a külföldi államokkal való rendezése. Mert gazdasági erőnket esztendőnk óta tartó, és folyton súlyosodó válság emészti, az ország ipara pang, kereskedelme gyöngye, mezőgazdasága az eladósodás terhe alatt nyög.

Mennyi munkára nyílik tér, mennyi feladat vár megoldásra! A földbirtok terheinek könnyítése, a hitelügy rendezése, az ipari és kereskedelmi tevékenység föllendítése! A társadalmi tényezők csak sőhajtoznak és egyszer a kiegyezés válságát, most pedig a politikai váltásgot emlegetik, mint minden bajnak kutforrását.

Mikor fogunk már kiábrándulni az idealizmus mámorából, mikor fogunk hozzá az anyagi haszonnal járó munkához?

EGYHAZ és ISKOLA.

Választás az ev. ref. egyháznál. Az ev. ref. egyház törvényeinek 24. §-a alapján az egyházi főgondnokot, a presbiterek számának negyedrészt, valamint az egyházköztség tagjainak negyedét ez év december 28-án újakkal kell helyettesíteni. A presbitérium folyó hónap 18-án tartott ülésében úgy intézkedett, hogy a fentiek választását megelőzőleg elkészíti a jövő hónap 27-ig az egyházköztség választóinak névjegyzékét és azt december 1-től 10-ig az egyházi számvonó hivatalban közzemlére kiteszi. — Egyben felhívja az elnökség a tagokat, hogy a múlt évi egyházi adó és közalap tartozásait fizessék be, mert ellenkező esetben a választásban részt nem vehetnek.

EGYLET.

Tanítók gyűlése. A helybeli tanítók egylete november hónap 14-én és ugyanazon hónap 19-én a városháza kisközségi termében mindkét napon délután 3 órakor gyűlést tartanak.

A gazdasági egyesület közgyűlése. A debreceni gazdasági egyesület jövő hónap november 8-án délelőtt 10 órakor a városháza kistanácstermében *Riekl* Antal elnöklelte alatt közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Gyümölcsfa iskola és telep létesítése tárgyában való határozathozatal. 2. A lótenyésztés emelésére néhai Steinfeld Mihály által az egyesület e némű céljaira tett 5000 koronás

alapítvány befizetéséről szóló jelentés tudomásul vétele. Megjegyezzük, hogy az alapítványi összeget az alapító özvegye tegnap az egyesület pénztárába már be is fizette.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepeken Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig

Okt. 31. Protestáns emlékünnepe a főiskolában és az emlékkertben d. e. 9 ó.

Nov. 1. Csokonai-emléktábla leleplezése d. e. Zion-egylet közgyűlése a Frohnerben. Benedek J. képviselő beszámolója H-B5 szörményben.

* **Nász a főispán családjában.** Fényes esküvő lesz holnap, e hónap 31-én Ermihályfalván, a hol Debrecen és Hajdúvármegye szeretett főispánjának, *Puky Gyulának* unokahugát *Bujanovics Mártát* veszi feleségül *Téglássy Endre*. *Puky* főispán mint násznagy fog szerepelni a díszes esküvőn, mely két előkelő családöt köt össze a legbensőbb köteléssel. *Puky Gyula* a nászra tegnap este Budapestről haza érkezett Debrecenbe és ma utazik el Ermihályfalvára. A két család a családi eseményről a következő jelentést adta ki.

Aggteleki *Bujanovics Béla* és neje született *Bizáki Póki Puky Etelka* örömmel jelentik Márta leányuknak borzovai *Téglássy Endrével* f. év október hónap 31-én Ermihályfalván tartandó egybekelését. Ermihályfalva, 1903. október havában.

Borzovai *Téglássy József* és neje született fencsali és prószéki *Joób Anna* örömmel jelentik Endre fiuknak aggteleki *Bujanovics Mártával* f. év október hó 31-én Ermihályfalván tartandó egybekelését. Korbát, 1903. október havában.

* **A gyermekmenedékhely megnyitása.** November hónap folyamán, lehet közepe tájra, megnyílik Debrecenben az állami gyermekmenedékhely. A remekül épített, nagyszabású otthon nem kész ugyan még és abba az áldásos, nemzeti szempontból is mérhetetlenül értékes intézmény csak a jövő esztendő tavaszán, — májusban lesz elhelyezhető, de mielőtt a menedékhely bevonulhatna gyönyörű otthonába, ideiglenes helyiségben megkezdik működését. A belügyminisztérium már a közeli napokban kinevezi az intézet igazgató főorvosát a ki — mint ezt hiteles forrásból már hírül adtuk — dr. *Kenezy Gyula* lesz. Ez a választás oly szerencsés dr. *Kenezy Gyula* egyéni kiválósága annyira nagy erejű támogatása az ügynek már magában is, hogy az ő lelkes vezetése mellett az állami gyermekmenedékhely bizonyára rövid idő alatt virágzásnak indul és teljes sikerrel betölti emberbaráti, társadalmi és nemzeti szempontból egyaránt fontos rendeltetését. A gyermekvédelem páratlan buzgalmu apos-

tolai a belügyminisztériumban, *Némethy Károly* miniszteri tanácsos, a kit oly nemes kötelékek fűznek Debrecenhez s a ki e város közérdekeit mindig oly odaadással szokta előmozdítani — és dr. *Bosnyák Zoltán* miniszteri osztálytanácsos, a kiváló jeles író, a ki a gyermekmenedékhelyek ügyeinek nemcsak intézője, hanem lángoló szeretettől áthatott barátja is, — gondoskodtak arról, hogy a debreceni menedékhely vezetése dr. *Kenezy Gyula* igazgatása mellett kipróbált jó kezekbe kerüljön. Kiszemelték már az intézet gondnokát, aki egyik felette kedvelt egyénisége a debreceni társadalomnak, és az iroda vezetőt, aki szintén derék, szorgalmas, megbízható fiatal polgára Debrecennek. E három kinevezés már a közeli napokban megtörténik s akkor a kellő számú irodai alkalmazottak segítségével megindul az alapvető első munka, hogy a városban, még inkább a megye községeiben jó magyar, leginkább gyermektelen családoknál el lehessen helyezni néhány száz gyermeket, a kik a családi szeretet közvetlen melegétől feleledve érezhessék az üdvös állami intézmény igazi áldásait.

* **Személyi hír.** *Szávay Gyula* a kereskedelmi kamara titkára az éjjeli hivatalos teendői ellátására pár napra városunkból elutazott. A kamara titkára valószínűleg csak vasárnap tér vissza.

* **A kereskedelmi kamara tanácsának ülése.** A kereskedelmi kamara tanácsa tegnap este a kamara hivatalos helyiségében a szervezeti szabályzat módosítása tárgyában ülést tartott.

* **A hercegprimás nevenapja.** *Vaszary* Kolos bibornok hercegprimás ma üli meg nevenapjának hetvenegyedik évfordulóját budavári palotájában. Ez alkalomból az agg főpaphoz az ország minden részéből érkeztek üdvözlő tavrak s a budapesti központi papnevelő intézet előljárósága testületileg tisztelgett nála, a hercegprimás örömmel fogadta a szerencse kívánatokat. A fővárosi papság, az esztergomi főkáptalan küldöttsége *Boldizsár* püspök vezetésével s udvari papjai, élőkön *Walter Gyula* prelátus kanonok irodaigazgatóval ma déiben fogják üdvözölni.

* **Ipartestületi ülés.** Az ipartestület előljárósága tegnap este fél 6 órakor tartotta rendes hónapos ülését, melyen *Tóth Kálmán* volt az elnök és *Kormos Gyula* ipartestületi titkár helyettes az előadó. A folyó ügyek között a fontosabbak: az új tanoncok segédde avatása és a karácsonyi iparkiallítás. Felavattak 36 új segédet. Közülök *Lókodi Sándor* lakost, *Piros Béla* tanítványát és *Szabó Ferenc* kőművest, *Schneider István* tanítványát az ipartestület szorgalmuk és jó viseletük jutalmául aranyéremmel tüntette ki. Az új segédkehez *Tóth Kálmán* ipartestületi elnök intézett szép buzdító beszédet. — A karácsonyi iparkiallításra vonatkozólag elhatározták, hogy a múlt évihez hasonló módon, de szélesebb alapon ez évben is rendeznek kiállítást. A kiállításra már a mai naptól kezdve jelentkezhetnek a kiállítani szándékozók az ipartestületnél. A kiállítási jelentkezések határidejét november 20-ra tették. Több apróbb ügy letárgyalása után a gyűlés este 7 órakor véget ért.

* **Képes gazdasági lapok.** Érdemes eszmét tett most a gazdasági egyesület megbeszélése tárgyául, egyelőre természetesen bizalmas uton. Arról van ugyanis szó, hogy az egyesület ezentúl gazdasági érdekeinek szükséges istápolásául Rácz Lajos az egyesület titkára szerkesztésében megjelenő lapját, képekkel adja ki. Az illusztrálás célja a ló és marhatenyésztést jellemző képek közlése s egyéb gazdasági dolgoknak képekben való megörökítése s a lap útján terjesztése volna. — Mindenestre életre való eszmés mely gazdasági életünknek csakis nagy hasznára és előnyére válnék a küvillágban.

* **Hentesek mozgalma.** Az ipartestületi szakosztályok tegnap fejezték be a hónap üléseit. A hentesek szakosztályára Debreceni Lajos elnöke alatt tegnapi ülésén foglalkozott a tanácsnak azon határozatával, mely a múlt hónapban megindult hentes mozgalomra vonatkozott. A városi tanács részben megadta a hentesek kívánságait és pedig a konzum vásár létesítését megengedte, a közvágóhídi bonctermet és sertés aklokot kibővített és a mostani vízhiányt megszünteti. Ezeket 30 nap alatt teljesíti a tanács, a többi kívánságokat pedig, melyek, ezeknél kevésbé fontosak, alkalomadtán megadja. A hentesek szakosztályára tudomásul vette a tanács intézkedéseit és abban megnyugodott, csak arra kéri a tanácsot, hogy ha ezek teljesítése maglesz, lehetőleg sürgősen intézkedjék a tanács a többi bajok orvoslásában is.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál: Alföldy Józsefné ev. ref. 66 éves, Illyés Juliánna ev. ref. 2 éves, Barna János ev. ref. 51 éves, Mörice Ferencné g. kath. 44 éves.

* **Jelenetek az utcán.** Két szép jelenetben volt része tegnap a járókelőknek. Dél előtt a Hatvan utcán Kozma Sándor napszámos mulattata az utca közönségét. Részegen kiáltozott, táncolt, majd letépte ruháit és úgy táncolt Adámtól örökölt ruházatban, egy pár cipővel és kalappal. Az épületes jelenetnek a rendőr vetett véget. — A Péterfia utcán a kisvonaat sinjei között bandukált Molnár Mihály. A kisvonaat jött s bár örülden esengetett, Molnár nem akart kitérni úgy, hogy a kisvonaat felbuktatta. Molnár felállt s akkor már ott volt a rendőr, kitől a feldöntött ember annyira megijedt, hogy futásnak eredt. A rendőr utánna. A két alak futott utcaóról-utcaóra, míg végre a rendőr a Csapó utcán elfogta Molnárt és a központra kísérte.

* **Rövid hírek.** Lónyay Elemérné grófné luzerni hírek szerint súlyos beteg. Két héttel ezelőtt hashártyagyulladást kapott. — **Oriási sztrájk.** Spanyolországban, Bilbaóban 40.000 mindenféle foglalkozású egyén sztrájkol, már véres összuötkezés is volt, szerencsére csekély sebesüléssel. — **A búrok nyomora.** A búrok elpusztult házaik és birtokaikért még maig sem kaptak kárpótlást, hogy mily nyomorban vannak meglehet itélni ha tudjuk, hogy Delarey tábornok tiztagu családjával két szobában lakik. — **Postarablás.** Tegnapelőtt éjjel a tiszaujlaki postahivatal falát ismeretlen tettesek kibontották és a 20.000 koronát tartalmazó pénzeszekrényt elvitték. — **Morénylet egy államfő ellen.** Porfiro Diar mexikói elnökre egy megszőkött fegyenc ötször rálőtt, de nem talált. — **Egy pályaudvar veszedelme.** A váci pályaudvarba egy tehervonat tegnapelőtt éjjel 27

métermázsa benzint vitt. Nem tudni még hogyan, a benzint meggyuladt s a vasbordók, a melyekben szál itották, egymás után robbantak fel, 30—40 méteres lángoszlopokat lövöldözve. Szerencsére az épen közvetlen közelben volt raktárt sikerült megvédeni. — **Tiszthelyettesből rikkancs.** Pár év előtt három aradi tiszthelyettest közlegénynyé degradált a hadbíróóság. Az egyik öngyilkos lett, a másik Schwaicba szökött, a harmadik eltűnt, azonban most megkerült Berlinben mint rikkancs. — **Hóbort.** Szeliden akarjuk kifejezni magunkat, azért nevezük csak hóbortnak a londoni előkelő hölgyek legújabb divatját, a mi nem más, minthogy saját ölebeik nevében zsurra hívják meg barátinók ölebeit. Talán jobb lenne a sok ezer munkanélkülit megvendégetni, — mennyi jut ezek mindegyikére abból a négy kiló táplálékból, a mennyit minden embernek meg kell enni naponta?

x **Magándetectiv iroda** november 1-én megnyílik: Mester-utca 12. sz. a.

x **Kaiser Salamon** Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

x **A tifusz járvány ellen** legbiztosabbban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolesőbb savanyuviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedüli Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a. városházával szemben.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar testvérek zenekara játszik.

MULATSÁG.

Az első fecske. Itt a lombhullató ősz sőt maholnap már a tél dere lepi be a világot. Egészen természetes tehát, hogy a tél társadalmi életének előkészítő mozgalmai is megindultak immár. — Amint nekünk hírül adják a téli társadalmi élet előkészítő mozgalma városunk arany ifjúságának színe-java már meg is indította. A mindenkor kedvesnek, fényesnek ismert *jurista bál* előkészítő bizottsága ugyanis e hónap 31-én délután 6 órakor tartja meg első előkészítő s illetve bárendezősségi alakuló gyűlését, a télen megtartandó *jurista bál* tárgyában. Ugy tudjuk, hogy már ezen előkészítő mozgalom is nagy érdeklődést keltett a jurista bált rendezők körében.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 30. péntek: *Patjolat kisasszony*, szimü. (B.)

Okt. 31. szombat: *A drótos tót*, daljáték. (C.)

Nov. 1. vasárnap; délután: *Dózsa György szomorujáték*, — este: *Fifn*, daljáték, először.

— **(A színházi bizottság ülése.)** A városi színházi bizottság ma délután 4 órakor tartja meg Kovács József polgármester akadályoztatása esetén Vecsey Imre v. főjegyző elnöke alatt ülését. Az ülés tárgysorozatát már közöltük, kiegészítésül azonban megjegyezzük, hogy Kovács József polgármesterhez tegnap

Püspökladány intelligenciája kérvényt nyújtott be, melyben kéri, hogy tekintettel a vasúti összeköttetésre, a színházi előadás kezdetét fél 8 órától tegyék át esti 7 órára. A bizottság Püspökladány kérelmét holnapi ülésében tárgyalni fogja.

TÁVIRATOK.

Andó Julesa bűnpöre.

Budapest, okt. 29. Több napig tartó tárgyalás után a budapesti törvényszék mint esküdtbíróóság ma hozott ítéletet Andó Julesa bűnpörében, ki Alberti István múlt év október hónap 2-án éjjel, három fejsze csapással, orozva, álmában megölte gazdáját: Horváth Kálmán nyugalmazott honvédszázadost. A kir. törvényszék ezért ma Andó Juliát az esküdték igaz mondása alapján 15 évi fogházra ítélte.

Gabona tözsde.

Budapest, okt. 29. Buzakinálát jó vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 17,000 métermázsa kerü forgalomba kösben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek kedvezők. Időszép.

Buza áprilisra	7.68—60
Rozs „	6.58—59
Zab „	5.58—59
Tengeri „	5.30—31
Repea augusztusra	11.08—09

Regénycsarnok.

A tejtösvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

— Ön is jelen volt a misén, édes fiam? Úgy-e nagyon szép volt a szertartás és ő eminenciája gyönyörűen szónokolt... Nem látta a hugomat?

Savinien odakisérte a papot, a hol Vitaline állt egy csoport fiatal lány közepe és a mint a fiatal lány megpillantotta bátyját, rögtön elbucszott a barátinóitól és elébe sietett.

— Édes lelkem, — szólt Pascal — a futeau lelkész meghitt arra a lakomára, a melyet a püspök tiszteletére rendezett és én nem utasíthattam vissza a meghívását. Kérek tehát, ne várj rám, hanem menj szépen haza, mert én talán hosszabb ideig maradok el és nem akarom, hogy te magadra maradj itt ebben a nagy sokadalomban. Louéssart ur, ugy-e bár, lesz szives és elkíséri a faluig?

Kezet szoritott Saviniennel és aztán sietve csatlakozott paptársaihoz, a kik a püspök kocsját kísérték.

Midőn a fiatalok magukra maradtak, egy ideig hallgatagon nézték a távozó papot, aztán, midőn Vitaline indulni akart, Savinien elállotta útját.

— Azt hiszem, — indítványozta, — ne menjünk végig ezeken a füben heverő és falatozó csoportokon, hanem forduljunk be inkább az erdőbe. Hamar kijutunk a sokadalomból és meg leszünk védve a forrón letűző nap ellen.

— Igaza van, én se szeretem ezt a nagy tömeget a mely úgy megbámulja az embert, mint a borju az új kaput, — felelt a leány.

(Folyt. köv.)

A legnagyobb
választékban

Uri divat cikkek. — Keztyűk, ingek.

Kalapok, nyakkendők.

Gallér és kézelők.

Alsó nadrágok és gyapju alsóruhák.

Hó- és sárcipők.

Fegyverek és vadász-felszerelések.

Nyergek és lovagló cikkek.

Szivar- és pénztárcák.

Solingeni acél zsebkések, ollók és borotvák.

China ezüst, alpakka és bronz dísz tárgyak.

Francia illatszerek, szappanok.

Mindenféle toilette cikkek.

Jutányos árak
mellett
beszerezhetők.

Borsos Kata

cégnél

Piac. Városház épület.

NYILT-TÉR.

Igen alkalmas utazásoknál
Rövid használat után nélkülözhetetlen
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó,

Kalodont

nélkülözhetetlen
FOGTISZTITO-SZER

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy
egészségünk fentartásával nem nélkülözhető
fogak és a szájüreget gondos ápolására ne-
vezetesen gyomorbetegségek hárihatóak el
az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult
a „Kalodont“, mely az antiszeptikus hatá-
s a fogaknál szükséges mechanikus
tisztítással kitűnően egyesíti.

VAROSI SZINHAZ

Okt. 30.

B. bérlet.

Patyolat kisasszony.

Színmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Roussset, korezmáros	Sebestyén Géza
Rousssetné	Ardai Ida
Eliz, leányuk	Menszáros M.
Galoux, tanácsos	Csiki László
Lucie, leánya	Csige Ilonka
György, fiú	Pataki Béla
Marillon, bodnár	Szilágyi Aladár
Agoston, fia	Klenovics Gy.
Bonenfant, utkaparó	Makó Lajos
Julesné, szakácsnő	Havasi Szidi
Egy szekeres gazda	Nográdi S.

Magy. kir. államvasutak.

146978—1903. szám.

A.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi január hó 1-fől december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1906. év végéig évenként szükség:

1000 métermázsa gyapotfonal, csapágyakhoz, 800 kilogramm gyapotfonal, kenőbelekhez, 800 kilogramm gyapju kenőbelekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában álland a fenti mennyiségekből 25 százalék erejéig többet, vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ajánlatok évenként egy koronás okmánybéllyel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1903. évi november

hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségénél, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Az anyag és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Földbérleti hirdetés.

Vámospécs község négy darab, egyenként 350 kataszt. holdat tevő „Nagy Fülöp“ pusztai tagbirtoka, folyó év november hó 4. napjának délelőtti 9 órájkor, a község házában tartandó nyilvános árverésen 1904. évtől kezdődőleg 6 évi időtartamra haszonbérbe fog adatni, holdanként 8 koronával számított kikiáltási árban.

A haszonbéri összeg negyedévenként előre fizetendő, a bánatpénz — mely a kikiáltási ár 10 %-ka — az utolsó negyedévi fizetésbe fog kamattal betudatni.

Az adó, utadó, vizlecsapolási díj a bérbe adó község terhe.

Az árverés egyéb feltételei a község házában megtekinthetők.

Előljárással

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, gallérok, kézelők, harisnyák, zsebkendők, esőernyők, pénz-, szivar-, cigaretta- és dohánytárcák, zsebkések, ollók, gyermekjátékok, gyermekkoscsik, ajándéktárgyak stb. — Téli sapkák, trikóingek, trikónadrágok **hatalman olcsó árban.**

Miklós és Markbreit
bazar, Frohner-szálloda mellett.

■ Az üzlethelyiség kiadó! ■

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Aradon.

28785. szám.
1903.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1904. és esetleg a következő 1905. és 1906. években szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1904. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető, a következő:

Jegyenye fenyő deszka	206 5m ³
Lucz " "	97.0 "
Tölgyfa deszka	1.4 "
Szélmentszetlen jeg. fe. deszka	58.7 "
Vágott luc fenyő fa	129.9 "
Faragott jegfe. fa 12 m. hosz.	385 9 "
" " fa 12 m. h. felül	136 6 "
" tölgyfa 7 m. h. ig	219 2 "
" " 12 m. h. ig	30 6 "
" " 12 m. h. felül szüks. sz.	
Kerítés süritési lécz tölgyfából	14 m. h. 4400 drb.
Kerítés süritési lécz puhafából	14 m. h. 20500 drb.
Metszett keményfa lécz	10 2m ³
" puhafa lécz jegfe. fából	78 3 "
Kerítési oszlop tölgyfából	1500 drb.
Erdei fenyő palló	0 9m ³
Jegyenye fenyő palló	247 7 "
Szélmentszetleu jegfe. palló	46 0 "
Tölgyfa palló	86 0 "
Vörös fenyő palló	1 8 "
Puhafa rud	3 2 "
Kerítési r. tölgyfából 50 m/m átm.	4500 fm.
" r. " 80 m/m "	7700 "
" r. " 80 m/m "	11800 "
Tölgy szálfá	12 6m ³
Puha " "	53 0 "
" széldeszka	1950 drb.
Fedő zsindey 470 m/m hosszu	193 000 "

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. k. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alul irt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáráról — (Budapest, Andrassy-ut 73/75. sz. alatt) 50, illetve 30 fillérnyi áron szerezhetők meg.

A megrendelendő fák szállítása minden év február havában megkezdendő és ugyanazon év május hó végéig fejezendő be.

Az ajánlatok fölötti határozat hozatal, illetve a szállítás oda itélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadók ezen

határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvénybe levő s anyag szállítására vonatkozó 122291—96. sz. általános, valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 143889—902 számú különleges feltételek értelmében eszközöndő, mely feltételek a pályázati határidőig alul irtott üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel elátott ajánlatok ezen alábbi külcimmal: „Ajánlat pályafenntartási fák szállítása iránt 28785—903. szhoz“ 1903. évi november hó 10. nek déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bánat pénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi november hó 9. déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő eset leg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1903 október havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Alkalmi vétel.

Széchenyi-utca végén (Vásártér mellett) 1991 négyszögöl föld egy lakó épülettel elutazás véget jutányos áron eladó vagy kiadó.

Értekezhetni Hunyadi-utca 17. szám alatt.

UJDONSÁGOK

KARDOS LÁSZLÓ Kossuth - utca
üzletében 9. sz.

Szőnyegek minden faja.	
Pokrócok minden faja.	o
Butorszövetek nagyválasztékban	o o o
Linoleumok minden faja.	
Szővet függönyök m. faja.	
Csipke függönyök m. faja.	
Agyterítők minden faja.	
Asztalterítők minden faja.	
Flaneltakarók és utazópokrócok minden faja.	o
Bőrvásznak és padlóparquetek mindenfaja.	o o o

Uj bodega.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega

cimmal Kossuth-utca 6. szám alatt, közvetlenül a színház mellett, új bodegát nyitottam, a melyet költséget nem kimélve fényesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át színház után és éjjel is mindég hideg felvágottak, csemegék, különféle italok pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett ánnak a n. é. közönség rendelkezésre.

Szíves pártfogást kér:

A tulajdonos.

Miért szenved ön? holott önnek a legjobb gyógyszer áll rendelkezésére, miáltal minden veszedelmes operációt elkerülhet, ez a Therry A. gyógyszerész féle

valódi csoda kentifolia-kenőcs.

E gyógyszerrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott lábaját gyógyított ki, ujabban egy 22 éves rákszerű betegség.
Ez a valódi csoda Centifolia-kenőcs használtatik. Mell és tejbe tegségekel gyermekágyasoknál vörheny, sebfolyások, dagadt lábak, gás, szurás, lövéseknél, idegen tárgyak kivételénél a testből, mint üveg darabok, fa homok tövisek. Daganatoknál, rákos képződések-nél egész sebekenél, fagyott testrészeknél, nyagdaganatnál sat. sat. Csak 2 tégely küldetik, el egyszerre, ára 3 kor. 50 fil. franko a pénz elő-eges beküldése mellett vagy posta bélyegekben.

Számos bizonylat áll rendelkezésre.

utánzatoktól óvakodni kell, fenti védjegy s a felírás „Schutzengel — Apo heke des A. Thierry in Pregrada legyen beégetve, Minden tégelynél használati utasítás van. Utánzők a törvény értelmében megbüntettetnek, szinte a hamis elárúsítók.

Főraktár Budapesten Török J. gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelback S. gyógyszerésznél, Bécsben Brady E. gyógyszerésznél.

B.

200
legjobb ének és beszélőgép
concert
GRAMOFON

és
FONOGRAF

félárban eredeti magyar felvételű
ének és zene darabokkal á k. 2.50

részletre is eladó.

Viszonteladónak nagy engedmény.

B. DEUTSCH GRAMOFON
képviselőseg

Bécs, II. Klein Schiffgasse 3.

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít!

15.000 darab forgalomba!

A
JOHN-fele
SZABADALMAZOTT
KÉMÉNYTOLDÓ.

Olcsó és célszerű!

Egyedársítás
LUKÁCS VILMOSNÁL,

Hatvautoza 5n.

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsás és érme
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevits
Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László
Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna**
urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárában
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér

!!! Barchent ujdonságok !!!

Ősz és tél. 1903.

Legnagyobb választék legújabb női ruha szövetekben, barchentek, blousbársonyok sat. Ajánlom épen elkészült **Mustra** gyűjteményemet, már elküldhető.

Ar és választék verseny nélkül.

— Levelező-lap elegendő. —

Reinhold Siegert Wien
I. Neuer Markt 8.

!!! Blou- bársonyok !!!

Legújabb idény ujdonságok: Zihelme, Homospuns.

Fekete divat szövetekből legújabb ujdonságok.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúviz.

A „Málnási Mária Forrás“

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységénél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerésztárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: Brassó.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú
rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógy-
forrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Sellers, Gleichenberg, Emsi** drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. —
Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.